

України, в якій запровадити розвиток всіх галузей діяльності – заготівельної галузі, переробної промисловості, роздрібною та гуртовою торгівлі, транспорту, сфери побутових послуг, кредитної кооперації. В ринковій економіці існує багато версій бізнес-планів, які відрізняються за формою, змістом і структурою. Вони можуть складатися в розрізі окремих бізнес-ліній чи по підприємству в цілому; для розвитку нового напрямку діяльності чи для оздоровлення функціонуючих підприємств. В системі споживчої кооперації України потреба в таких планах існує, і необхідність їх розробки є нагальною. Але за своєю формою вони повинні відповідати загальноприйнятим стандартам.

Список використаних інформаційних джерел

1. Стратегія розвитку споживчої кооперації України (2004–2015 рр.) // Вісті. – Діловий випуск. – № 15 (268). – 09.04.2004.
2. Боровиков О. GAP & SWOT-аналіз – універсальні у користуванні методи маркетингу і менеджменту (Ч. 1) / Боровиков О., Рубен Р. // Маркетинг і реклама. – 1999. – № 9. – С. 23–26.
3. Боровиков О. GAP & SWOT-аналіз – універсальні у користуванні методи маркетингу і менеджменту (Ч. 2) / Боровиков О., Рубен Р. // Маркетинг і реклама. – 1999. – № 10. – С. 22–25.

***В. А. Власенко, к. е. н., доцент;
Р. Р. Покрова, магістрант
ПУЕТ, м. Полтава***

ЕФЕКТИВНА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ТОРГОВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ РИНКУ

В умовах реформування функціональної структури торговельних підприємств все більшого значення набувають питання підвищення ефективності управління їх наявним майном, збереження матеріально-технічної бази та забезпечення розширеного відтворення основних засобів. З іншого боку, з метою формування стійкого фінансового стану торговельних підприємств їх топ-менеджменту особливо необхідно звернути увагу на забезпечення постійної платоспроможності та ліквідності оборотних

активів, забезпечення раціональної структури наявного майна та джерел фінансування.

Саме тому управління потоками грошових коштів як найбільш ліквідною частиною оборотних активів торговельних підприємств є актуальним науковим завданням, що вимагає свого вирішення. Розуміння основних аспектів політики управління грошовими потоками на торговельному підприємстві в умовах трансформації ринкових відносин та її адаптації до ситуаційних умов зовнішнього середовища дозволить сформулювати дієвий механізм управління фінансовими ресурсами.

Метою дослідження є узагальнення основних складових процесу формування ефективної політики управління грошовими потоками на торговельному підприємстві у сучасних умовах господарювання.

Варто відзначити, що грошовий потік можна представити як систему «фінансового кровообігу господарського організму підприємства». Раціонально організовані грошові потоки підприємства є найважливішою умовою його фінансової рівноваги, передумовою досягнення високих кінцевих результатів його господарської діяльності [3, с. 8].

У той же час, управління грошовими потоками торговельного підприємства є важливим фінансовим важелем прискорення оборотності його капіталу. Цьому сприяє скорочення тривалості виробничого і фінансового циклів, що досягається у процесі результативного управління грошовими коштами, а також зниження потреби в капіталі, який обслуговує господарську діяльність торговельного підприємства.

Тому процес управління грошовими потоками передбачає реалізацію комплексу фінансових заходів, оскільки грошові кошти, з одного боку, є частиною оборотних активів, а, з іншого боку – їх обсяги, шляхи надходження та розподілу залежать від зміни обсягів виробничих запасів, стану дебіторської та кредиторської заборгованості, платежів до бюджету та інших чинників.

Зрештою, ефективне управління грошовими потоками вимагає формування спеціальної політики як частини загальної фінансової стратегії торговельного підприємства. Така політика повинна розроблятися за такими основними етапами [1, с. 17–18]:

1. Аналіз грошових потоків підприємства у попередньому періоді.

2. Дослідження чинників, що впливають на формування грошових потоків підприємства (зовнішніх і внутрішніх).

3. Обґрунтування типу політики управління грошовими потоками торговельного підприємства (агресивна, помірна і консервативна).

4. Вибір напрямів та методів оптимізації грошових потоків підприємства, що забезпечують реалізацію обраної політики управління ними.

5. Планування грошових потоків торговельного підприємства у розрізі окремих їх видів (операційних, фінансових та інвестиційних).

6. Забезпечення ефективного контролю за реалізацією обраної політики управління грошовими потоками торговельного підприємства.

В цілому, ефективну політику управління грошовими потоками на торговому підприємстві можна представити як послідовність наступних стадій [2]:

1) бюджетування (ковзне планування) – передбачає складання планів і бюджетів руху грошових коштів за певний проміжок часу, коригування планів у майбутньому та зміна їх параметрів;

2) збір інформації про плановані платежі – потребує аналізу попередніх платежів, пошуку причин їх несвочасного надходження і виявлення чинників ризику щодо планованих платежів;

3) перевірка та затвердження платежів – передбачає цілеспрямовану роботу фінансової служби та адміністрації торговельного підприємства щодо правильності наданої інформації у планах, візування та акцептування платежів;

4) оперативне планування платежів – призначене для планування поточних потреб і надходжень грошових коштів. Кінцевою метою оперативного планування платежів є безпосередня розробка платіжного календаря.

На наш вигляд, у процесі реалізації політики управління грошовими потоками торговельного підприємства його вищому керівництву необхідно впровадити наступні заходи:

1. Прискорити оборотність грошових коштів шляхом стягнення заборгованості із дебіторів та реструктуризації своєї кредиторської заборгованості.

2. Розмежувати виплати кредиторам у залежності від ступеню пріоритетності власних платежів.

3. Провести комплексну реорганізацію інвентарних запасів.

4. Збільшувати надходження грошових коштів із альтернативних джерел фінансування.

5. Поступово нарощувати обсяги реалізованих товарів, наданих послуг та виконуваних робіт.

6. Проводити жорсткий контроль за раціональним використанням грошових коштів і банківськими рахунками.

7. Постійно контролювати рівень умовно-постійних, змінних та загальногосподарських витрат.

Необхідно наголосити на тому, що запропоновані заходи в цілому спрямовані на запобігання виникненню дефіциту грошових коштів і підвищення ефективності політики управління грошовими потоками торговельного підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища та погіршення платіжної дисципліни окремих суб'єктів господарської діяльності.

Разом з тим, впровадження ефективної політики управління грошовими потоками на торговельних підприємствах має покладатися на працівників їх фінансової підсистеми в межах затвердженого бюджету витрат та платіжного календаря.

Таким чином, практична реалізація розглянутих вище заходів буде сприяти формуванню сучасної політики управління грошовими потоками на торговому підприємстві як частини загальної антикризової стратегії його розвитку, розрахованої на короткострокову та середньострокову перспективу і орієнтовану на стабілізацію фінансово-господарської діяльності суб'єкту ринку.

Список використаних інформаційних джерел

1. Андрієць В. С. Забезпечення економічного зростання підприємства за допомогою оптимізації грошових потоків підприємства / В. С. Андрієць //Економіка, фінанси, право. – 2008. – № 11. – С. 16–18.

2. Нагайчук В. В. Управління грошовими потоками підприємства [Електронний ресурс] / В. В. Нагайчук // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2014. – № 1 (52). – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3355/Управління%20грошовими%20потоками%20підприємства.pdf?sequence=1>. – Назва з екрана.
3. Сорокина Е. М. Анализ денежных потоков организации/ Е М. Сорокина // Экономический анализ: теория и практика. – 2005. – № 17. – С. 6–14.

*В. А. Власенко, к. е. н., доцент;
Н. О. Удовицька, магістрант
ПУЕТ, м. Полтава*

НАПРЯМИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

Подальший розвиток економіки України залежить від вирішення проблем, що пов'язані з підвищенням ефективності використання фінансового потенціалу торговельних підприємств. Нові умови господарської діяльності вимагають застосування комплексного підходу до розробки проектів реального інвестування, формування інвестиційного портфелю фінансових інструментів інвестування, реалізації пріоритетних інноваційних проектів, більш якісних, які б відображали відповідну дійсність ситуації та були здатні адаптуватися до змін, що постійно відбуваються у господарюючих суб'єктах і в окремих галузях національної економіки.

Актуальність дослідження даної проблематики викликана тим, що на практиці інвестиційна діяльність є важливою детермінантою сталого економічного зростання кожної розвинутої країни, яка прагне забезпечити умови для розширеного відтворення основного капіталу. Саме тому як на макро-, так і на мікрорівні необхідно розробляти нові заходи, що призведуть до активізації інвестиційної діяльності на українських торговельних підприємствах.

Метою дослідження є узагальнення основних напрямів управління інвестиційною діяльністю торговельних підприємств в умовах трансформаційних змін.